

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om specialiserad sjukvård

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om specialiserad sjukvård ändras så, att statsrådet inte längre bestämmer sjukvårdsdistriktens områden. Detta innebär att en kommun kan komma överens med samkommunerna för sjukvårdsdistriktet om till vilket sjukvårdsdistrikt kommunen hör. För att kommunens invånare skall kunna få tillräckliga

tjänster inom specialiserad sjukvård skall kommunen dock alltjämt vara skyldig att höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 1999 och avses bli behandlad i samband med den. Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid ingången av 1999.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

På basis av 7 § lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) har landet indelats i 21 sjukvårdsdistrikt. Statsrådet har bestämt till vilket sjukvårdsdistrikt en kommun hör. Kommunerna inom sjukvårdsdistriktets område är medlemmar i samkommunen för sjukvårdsdistriktet. För att en kommun skall kunna övergå från ett sjukvårdsdistrikt till ett annat och samtidigt från en samkommun till en annan krävs ett beslut av statsrådet. Under den tid lagen om specialiserad sjukvård har varit i kraft har endast en kommun gjort en framställning om övergång till ett annat sjukvårdsdistrikt. På basis av framställningen ändrade statsrådet sjukvårdsdistriktindelningen.

Sedan sjukvårdsdistriktets verksamhet och deras områden etablerats föreslås att lagen om specialiserad sjukvård ändras så att statsrådet inte längre fastställer sjukvårdsdistriktens områden. Detta innebär att sjukvårdsdistriktets område består av det område som bildas av medlemskommunerna i samkommunen för sjukvårdsdistriktet. Kommunerna kan då byta sjukvårdsdistrikt genom att komma överens om detta med samkommunen för det sjukvårdsdistrikt till vilken kom-

munen önskar övergå. Kommunen skall dock inte själv ha rätt att bestämma att den ansluter sig till samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt, utan anslutningen skall ske på det sätt som förutsätts i kommunallagen (365/1995) och samkommunens grundstadga.

Möjligheten för kommunerna att övergå från ett sjukvårdsdistrikt till ett annat utan att statsrådet fattar beslut om detta kan även motiveras av att möjligheten för enstaka kommuner att påverka sjukvårdsdistriktets verksamhet för närvarande ofta har varit rätt små. När en kommun får möjlighet att byta sjukvårdsdistrikt på eget initiativ kan enskilda kommuners åsikter få ökad betydelse inom samkommunerna för sjukvårdsdistriktet. Om kommunernas åsikter inte beaktas i tillräcklig mån kan det leda till att en eller flera kommuner övergår från ett sjukvårdsdistrikt till ett annat.

Även efter den föreslagna ändringen skall en kommun alltid höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt. Detta är nödvändigt eftersom det är ändamålsenligast och mest ekonomiskt att en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt sköter utjämningen av höga vårdkostnader, patientskadeförsäkringen, jourarrangemangen och beredskapen inför un-

dantagssituationer. Kommunen kan således gå ur en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt först vid den tidpunkt när den ansluter sig till en samkommun för ett annat sjukvårdsdistrikt.

2. Propositionens verkningar

Ändringen av lagen om specialiserad sjukvård ger kommunen möjlighet att söka sig till ett sådant sjukvårdsdistrikt vars tjänster bäst motsvarar kommunens behov. Eftersom en av de viktigaste faktorerna för kommunens invånare är avståndet till tjänsterna är de praktiska möjligheterna för kommunerna att byta sjukvårdsdistrikt dock begränsade. Övergång till ett sjukvårdsdistrikt vars tjänster produceras klart längre bort ligger oftast inte i kommuninvånarnas intresse.

De föreslagna författningsändringarna har inte några direkta ekonomiska verkningar. Om en kommun övergår till samkommunen för ett annat sjukvårdsdistrikt torde detta inte inverka i någon betydande mån på kostnaderna för kommunen. I sin helhet är möjligheterna till ekonomiska inbesparingar dock små.

De föreslagna ändringarna inverkar inte heller på kommunens statsandel. Därigenom har ändringarna inte några statsekonomiska verkningar.

3. Beredningen av propositionen

Förslaget baserar sig på social- och hälsovårdsministeriets och Finlands Kommunförbunds gemensamma utvecklingsprojekt för

social- och hälsovården och på den rapport som utredningsmännen färdigställt i anslutning därtill (social- och hälsovårdsministeriets arbetsgruppspromemoria 1998:2). Den fortsatta beredningen har skett som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Vid beredningen har Finlands Kommunförbund hörts.

4. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Samtidigt med denna proposition har en annan proposition med förslag till lag om ändring av lagen om specialiserad sjukvård och lag om upphävande av lagen om Helsingfors universitetscentralsjukhus avlåtits till Riksdagen (RP 164/1998 rd). I nämnda proposition föreslås att lagen om specialiserad sjukvård ändras så, att Helsingfors sjukvårdsdistrikt och Nylands sjukvårdsdistrikt sammanslås till ett enda sjukvårdsdistrikt. Dessutom ansluts Helsingfors universitetscentralsjukhus till detta nya sjukvårdsdistrikt. Helsingfors och de nuvarande medlemskommunerna i samkommunen för Nylands sjukvårdsdistrikt skall enligt förslaget höra till samma sjukvårdsdistrikt, som skall svara för den specialiserade sjukvården i hela regionen.

Till följd av den ovan nämnda propositionen föreslås i denna proposition att de bestämmelser upphävs som gör det möjligt för en enda kommun att bilda ett sjukvårdsdistrikt. Godkänns inte den nämnda propositionen bör i denna proposition göras därav föranledda ändringar.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om specialiserad sjukvård

3 §. I paragrafen föreskrivs om kommunens skyldighet att ordna specialiserad sjukvård. Till följd av förslaget att ändra 7 § 2 mom. och upphäva 8 § föreslås att en bestämmelse fogas till 3 § 1 mom. enligt vilket kommunen för ordnandet av specialiserad sjukvård skall höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt. Bestämmelsen fastställer dock inte till vilken samkommun för ett sjukvårdsdistrikt kommunen skall höra. Dessutom föreslås att hänvisningen i lagrummet till den upphävda befolkningsregisterlagen (141/1969) ändras till en hänvisning till den gällande lagen om hemkommun (201/1994).

7 §. I paragrafen föreskrivs om indelningen i sjukvårdsdistrikt. I paragrafens 1 mom. konstateras att landet för ordnande av specialiserad sjukvård indelas i sjukvårdsdistrikt, och samtidigt fastställs de olika sjukvårdsdistrikten. I paragrafens 2 mom. konstateras att statsrådet bestämmer sjukvårdsdistriktens områden och fattar beslut om ändringar i dem efter att ha hört de berörda kommunerna och kommunalförbunden. Paragrafens 2 mom. föreslås bli ändrat så att sjukvårdsdistriktets område bestäms enligt de kommuner som hör till samkommunen för sjukvårdsdistriktet. Den föreslagna ändringen innebär att statsrådet inte längre beslutar om sjukvårdsdistriktens områden. En enskild kommun kan efter den föreslagna ändringen avtala om byte av sjukvårdsdistrikt med samkommunen för sjukvårdsdistriktet i fråga.

8 §. I paragrafens 1 mom. konstateras att kommunerna inom ett sjukvårdsdistrikt är medlemmar i ett kommunalförbund för distriktet. Dessutom föreskrivs i 2 mom. om hur ett universitet som ger läkarutbildning

skall delta i förvaltningen av sjukvårdsdistriktet och i 3 mom. om tillämpningen av lagen när en enda kommun bildar ett sjukvårdsdistrikt. Det föreslås att paragrafen skall upphävas såsom obehövlig, därför att det också stadgas om universitetens deltagande i sjukvårdsdistriktens förvaltning i 25 §, därför att lagen om specialiserad sjukvård i en proposition som förelagts riksdagen samtidigt med denna proposition föreslås bli ändrad så att Helsingfors sjukvårdsdistrikt och Nylands sjukvårdsdistrikt slås samman och därför att en bestämmelse om att en kommun måste höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt föreslås bli fogat till 3 §.

55 §. I paragrafen föreskrivs om betalning av ersättning när sjukvårdsdistriktsindelningen ändras. Om en medlemskommun i ett kommunalförbund för ett sjukvårdsdistrikt vid ändring av indelningen i sjukvårdsdistrikt överförs till ett annat distrikt skall den överlåtande samkommunen till den samkommun som kommunen blir medlem av betala ersättning enligt paragrafen. När en ändring av indelningen enligt förslaget kan bestämmas av kommunerna är det inte längre nödvändigt att i lag föreskriva om ersättningar mellan samkommunerna för sjukvårdsdistriktet. Kommunens andel i samkommunens grundavtal. Grundavtalet bestämmer även de ersättningar som skall betalas vid byte av sjukvårdsdistrikt. Därför föreslås att paragrafen upphävs.

2. Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 1999.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i lagen den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/1989) 8 och 55 §
 och
 ändras 3 § 1 mom. och 7 § 2 mom. som följer:

3 §

Den kommun som enligt lagen om hemkommun (210/1994) är en persons hemkommun skall sörja för att personen får behövlig, i 1 § 2 mom. nämnd specialiserad sjukvård i enlighet med denna lag. För ordnande av specialiserad sjukvård i enlighet med denna förpliktelse skall kommunen höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt.

7 §

Sjukvårdsdistriktets område bildas av de kommuner som hör till samkommunen för sjukvårdsdistriktet.

Denna lag träder i kraft den 199

Helsingfors den 9 oktober 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Terttu Huttu-Juntunen*

Lag

om ändring av lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i lagen den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/1989) 8 och 55 § och ändras 3 § 1 mom. och 7 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

Den kommun i vilken en person enligt lagen om befolkningsböcker (141/69) har sin hemort skall sörja för att han får behövlig, i 1 ja 2 mom. nämnd specialiserad sjukvårds i enlighet med denna lag.

Föreslagen lydelse

3 §

Den kommun som enligt lagen om hemkommun (210/1994) är en persons hemkommun skall sörja för att personen får behövlig, i 1 § 2 mom. nämnd specialiserad sjukvård i enlighet med denna lag. För ordnande av specialiserad sjukvård i enlighet med denna förpliktelse skall kommunen höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt.

---

7 §

Statsrådet bestämmer sjukvårdsdistriktens områden och fattar beslut om ändringar i dem efter att ha hört de berörda kommunerna och kommunalförbunden.

Sjukvårdsdistriktets område bildas av de kommuner som hör till samkommunen för sjukvårdsdistriktet.

8 §

Kommunerna inom ett sjukvårdsdistrikt är medlemmar i ett kommunalförbund för distriktet.

(upphävs)

8 §

Om hur ett universitet som ger läkarutbildning och som är beläget inom sjukvårdsdistriktet skall delta i förvaltningen av kommunalförbundet för sjukhusdistriktet stadgas i 25 och 26 §§.

Bildar en enda kommun ett sjukvårdsdistrikt, kan specialiserad sjukvård som avses i denna lag ordnas som hälsovårdscentralverksamhet i enlighet med folkhälsolagen (66/72). För kommunen gäller härvid i tillämpliga delar vad 5, 9, 10, 12—14, 23 och 30—44 §§ samt 45 § 2 mom. och 58 § i denna lag stadgar om kommunalförbund för sjukvårdsdistrikt.

55 §

Överförs en medlemskommun i ett kommunalförbund vid ändring av indelningen i sjukvårdsdistrikt till ett annat distrikt, skall kommunalförbundet till det kommunalförbund som kommunen blir medlem av betala

(upphävs)

55 §

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ersättning för kommunens andel i kommunalförbundets tillgångar efter avdrag av skulderna.

Denna lag träder i kraft den _____ 199 .